

ROK 1995

Hlavná cena XXVII. ročníka Jašíkových Kysúc:

Balla Vladimír

Prozaik, autor poviedok i rozsiahlejších prozaických útvarov postmoderného typu.

Z tvorby: Leptokaria (1996), Gravidita (2000)

Narodil sa 8.5.1967.

Die Zweisamkeit

(Úryvok)

„Nevyhnutné rozdvojenie je faktor života, ktorý sa tvorí večne protikladne.“

H E G E L

Spočinul som, celkom mäkko, hladko, odovzdane, v najosamelejšej dvojsamelosti; iná je nemožná. Prijímajúc obmedzenie – slobodu, siahol som do purpurovej a veľmi hlbokkej rúžokracie pier úsmevu, pootvoril som ich trasľavými prstami... Od toho chvenia sa rozskackal rúž, pukla kožka. A prsty potom vlhli slinou na jazyku. Boli načiahnuté za krásou, ktorá je asi navzdory všetkému úsiliu aj tak iba tam, kde sa stala krásou, tam, kde je, mimo, úplne mimo mňa.

Oslovte ma. Nazvite ma Ajn. Buďte pre mňa krásni!

Ajn chce krásu do seba.

A keď to tak nemôže byť?

Nuž nech sa Ajn aspoň akosi zúčastňuje na kráse! Niekedy je už zúfalý zo svojej túžby; ale inokedy nie, lebo sa dokáže zaoberať aj vecami odlišnými od tejto túžby: padá, vstáva, kymáca sa, zasa padá, alebo ho oblieva pot, vyberá si zuby z chrupu, alebo sa hanbí za červenú tvár, pretiera si oči, číta články od Sulíka a potichu sa chichoce. Ale väčšinou túži po kráse, chce sa ňou nafutrovať, preskúmať, aké to je, mať krásu v sebe, zpodstatniť ju, abstrahujúc pri tom na okamih od harabúrd, špiny a zápachu údenáčov.

Ajn bude vykázaný z kláštorov vašich počestných, sterilných mozgov!

Vedátori a scientisti a stroje, studené mechanizmy vynesú krutý rozsudok nad Ajnom! Napľujú Ajna do vyhnanstva v kancelárii štátneho úradu, pravda, ešte aj toto vyhnanstvo pokrytecky nazvú odmenou, ktorú si vraj treba zaslúžiť.

Pôda spod mojich nôh sa neodvratne, vytrvalo odsúva pod nohy iných, mne ostáva prázdnota, neprítomnosť podkladu, nožičkami švihám v bezprízornej ničote ako šašo, niektorí sa zatiaľ smejú, dubasia, veselo

poskakujú po pevnej zemi, ba po čomsi, čo zem prekonáva, po transcencii zeme, a pľúca sa im naplňajú sviežim povetím. Tak sa len nútím do mlčania, netreba sa báť dlhého mlčania, to ticho bude predzvest'ou zrodu, ak o tomto špeciálnom určení ticha nezapochybujem. Zakuklím sa do veľavýznamnej odmlky.

Ajn naozaj nepozná dôvod, prečo by mal ďalej bojovať. Tak bolestne všetko vnímal. A stále premýšľal! Hľadal, obzeral sa, skúmal. No, veď rezignoval, napokon. Žmolil v dlani vreckovku, nazeral do nej, ovoniaval ju, prikrýval si ňou nos, dýchal do nej, počúval svoj sipot.